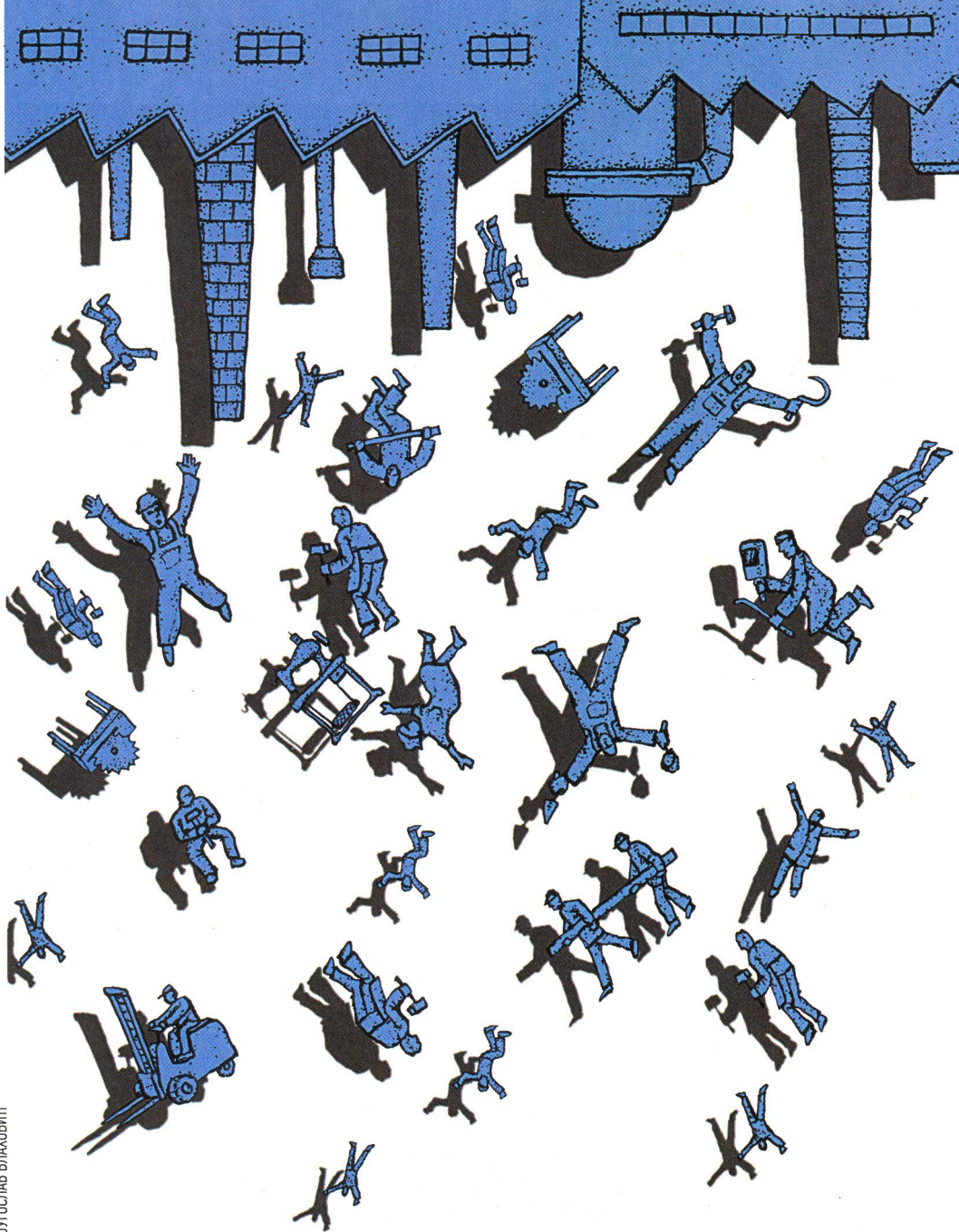

ЈУГОСЛАВ ВЛАХОВИЋ

ла приватизације, каже да не сумња у резултате истраживања Агенције за приватизацију. „Јасно је да је приватно управљање предузећима ефикасније и боље од државног и да су нека продата предузећа повећала своје приходе и профитирала“, каже он. Ипак, за њега су ефекти овог процеса слаби, јер приватизација у Србији није дала резултате какве је власт очекивала и најављивала.

„Проблем је што се Агенција хвали позитивним ефектима продаје предузећа, али се заборавља чињеница колико је оних непродатих. Као и колико их је пропало после приватизације. Није спорно да је у неким продатим предузећима боље, али је спорно што је таквих преду-

зећа мало. А много је оних у којима је ситуација очајна“, каже Цвјетићанин.

ИНТЕРЕСИ За разлику од Пауновића, Цвјетићанин сматра да је власт у Србији донела погрешан закон, „највероватније под притиском страних консултаната“, те да је оваква приватизација уништила тржиште капитала у нашој земљи. „На време смо упозоравали да ће овакав закон уништити берзу и смањити конкурентност српске привреде. Али власт није имала снаге да се супротстави интересима моћнијих. И уместо да је задржавала стари закон о својинској трансформацији, који се показао као добар, одлучила се на модел

продаје. Ово је у ствари била бурзерска приватизација или баронска подела имовине, како год хоћете“, каже Цвјетићанин.

Други критичари подсећају да су закони о преузимању и инвестиционим фондовима усвојени тек 2006, практично тек када је продато све што је вредело, а све то у интересу крупног капитала који је настојао да се пре свега дочепа добрих локација и атрактивних некретнина. Подсетимо, због подржављеног земљишта и нерешених својинских односа, купци предузећа су заједно са фирмама добијали и вредно земљиште по ценама нижим од тржишних, јер то земљиште тада није вредновано.

Парадоксално је и то што ће противници приватизације истаћи безглаву продају у којој је једино било битно прибавити што више новца за државну касу, док ће заговорници опет тврдити да приватизација никако није била брза. Уосталом, ни после 12 година није окончана. И једни и други се слажу да је најмање била ефикасна. Не би требало заборавити ни недовољну контролу пословних резултата учесника на лиценцијама за продају друштвених предузећа, баш као што се није проверавало ни порекло новца којим су се куповала домаћа предузећа.

Саговорници НИН-а, ипак, немају дилему да је Србија морала приватизовати друштвене фирме, јер би у противном оне сигурно пропале. А најбоља илустрација за то је толико оспоравана продаја 51 одсто капитала НИС-а руском Гаспрому захваљујући којој је монополиста на тржишту у губицима постао најпрофитабилнија компанија у Србији.

Невоља је, међутим, што је број успешно продатих предузећа у Србији премали. А списак лоших предугачак. Тако се ни грађани више не сећају да је скоро три милијарде евра, колико се у државну касну слило продајом предузећа, потрошено на пензије и плате запослених у прегломазном јавном сектору. Уместо тога, у сећању су им остале многобројне афере, трећина раскинутих уговора о приватизацији, намештене приватизације, злоупотребљена овлашћења и стотине хиљада очајника који сада не могу да нађу други посао.

Стручњаци уверени да важећи Закон о приватизацији данас не би могао бити изгласан